

Lastniki in izdajatelji: Okrajni odbori SZDL Črnomelj, Kočevje in Novo mesto. — Izdaja vsak petek. — Uredništvo in uprava: Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 25. — Poštni predel 33. — Telefon uredništva in uprave 127. — Tekoči račun pri Mestni hranilnici v Novem mestu 616-H-T-24. — Letna naročnina 480 din, polletna 240 din, četrtletna 120 din. — Tiskarska Slovenskega poročevalca v Ljubljani.

OD TEDNA DO TEDNA

Minuli teden je ameriško zunanje ministrstvo objavilo ameriško verzijo dokumentov o Jalti konferenci. Objava teh dokumentov je vzbudila po svetu velikostno pozornost in tudi precej odpora. Mnogi se namreč vprašajo, ali je bilo primerno tako kratkom času po konferenci objaviti te dokumente.

Pri nas vzbujajo pozornost med veliko količino zapiskov o tej konferenci, ki so jih napravili ameriški diplomati, zlasti tisti, ki pripadajo tem, kakšno je bilo dejansko medsebojno zaupanje med tremi velikimi zaveznicami med drugo svetovno vojno.

Poudariti je treba tudi tole: majhne dežele so se bile v drugi svetovni vojni proti fašizmu. Borile so se, kolikor so jim dovoljale lastne sile in tako imenovani subjektivni faktorji. Med njimi je bila Jugoslavija nedvomno med prvimi, če ne že prva. Toda te dežele so se lahko borile samo do tiste mere, do katere so jim to dopuščale veselje po svojem preudarku, boječ se, da bodo izpuščile iz rok vpliv na narode, katerim samozvest in želja po neodvisnosti sta v boju proti sovražniku nedvomno narasla.

Primer Jugoslavije je pokazal, kako resnične so te trditve.

Velesile so se namreč — kakor katerikoli objavljeni dokumenti — dogovarjale med seboj o razdelitvi vplivnostnih področij v povojnem svetu in mali narodi so jim bili samo pomembne uteži, ki naj bi premaknile tehnično medsebojnega razmerja sil med velikimi tremi na to ali ono stran.

Ameriško zunanje ministrstvo je izbiro dokumentov poskrbelo, da nas je z objavljenimi zapiski prepričalo, da noben izmed velikih zaveznicov ni bil ravno trdn preprisan, da bo povojno sodelovanje posebno iskreno in da bo dolgo trajalo.

Sprito tega ni težko povzeti sklepka, da je včas medsebojnimi izrazom ljubeznosti in obdarovanjem z raznim ozemljem v vojem času nezaupanje že obstajalo. Tega dejstva ni mogoč poskrbeli drugače, kakor s tem, da so same predstavniki velesile, že takrat zavedali, da njihovi dogovori in, recimo kar odprtka, kupci, ki pojavijo razdrobne niso bili nič drugače, kakor hiša na pesku. Na takšni podlagi pa se nikdar ni nobena zgradba trdno in dolgo časa stala.

Skupna nevarnost sprito vojne jih je združila. Toda predstavniki treh velesil so že takrat predvideli, da bo konec enotnosti, ko bo nevarnost nima.

Po vojni so nadaljevali dobro znano bitko za politični prestiž in za premoč v oraju, ki pomenu same nadajevanje že znanih zavezniških odnosov med vojno. Ker skupnega sovražnika ni več, so zavezniški nehalli bili zavezniški in postali nasprotniki.

Ne bomo se v tem pregledu ustavljali na posamezni dokumentih, ker je o tem dnevnih tiskih že dovolj pisal, razen tega pa nam ne preprečuje pomanjkanje prostora.

Toda poudariti je treba, da se je od časov Jalti konference na svetu marsikaj spremeno. Politika blokov, dogovorov in razdelitvi vplivnostnih področij ni več edini način reševanja mednarodnih vprašanj. Ta politika namreč, ki je ustvarila napete odnose, je ustvarila tudi nujno nasprotje. Drugače rečeno: pogoj sodobnega sveta so ustvarili tisto si, ki pomeni živo nasprotje razdelitve sveta na bloke in ki je dobitlo domovinsko pravico pod imenom aktivna koeksistencija.

Ker je aktivna koeksistanca edini drugi izhod, in sicer izhod, ki ne vodi v vojno, je tudi edini up in edino ona lahko zanesljivo računa s tem, da bo število njenih pristašev čedalje bolj naraščalo.

Dolenjski list

Tednik okrajev Črnomelj, Kočevje in Novo mesto

10 letnic

1955

Osvajanje drugega najvišjega vrha sveta K2

Leto 1950. bo ostalo za alpinizem važna in slavna obletica, kajti tedaj je bil premagan prvi osentisoca — Annapurna. Osvojila ga je francoska ekipa Herzog—Lachenal ter postavila sicer kratkotrajni višinski rekord 8078 m. Dotedanji rekord je imel angleški vzpon na Nanda Devi, visok 7821 m. Kaže, da se je tedaj alpinizmu odprala pot do drugih osentisocakov, saj so v kratkem obdobju klonili: Tirth Mir (3084 metrov), ziloglasm »nemška gorica« Nanga Parbat (8125 m) in tolkokrat zmanj naskakovani Mount Everest. (8882 m).

Lani pa je svet presenetila nova zmaga — osojen je bil K2, drugi najvišji vrh sveta (8611 m). Članji italijanske ekspedicije pod vodstvom Arditia Desia so s to zmago izpolnili davno želeno predvsem italijanskega po tudi tujege alpinizma.

K2, ki nosi poleg tega simbolico še druga imena kot so Tschongori, Velika gora, Dapsang in Mount Godwin Austen, spada zemljepisno v Centralno-azijsko pogorje Karakorum, ki se razteza med Kuen-Lunom in Himalajo. Z raziskovanjem teme predela je pričel že pred dobrimi sto leti Italijan Roero di Constanza, ki se je na enem svojih potovanj povzpel na 5574 m visoki prelaz Karakorum.

Od tedaj so sledile številne italijanske in druge ekspedicije, pretežno čisto znanstvenega značaja. Italijani si pri vsem tem laste nekako predpravijo, češ da so tuji raziskovalci delali zgolj pod njihovim vodstvom, da so bili samo gostje. Prav K2 pa je odkril en tak »gost«, topograf »Indian Survey« Godwin Austen, po katerem nosi ime ledenički, ki se razteza na vzhodu te gore. Po nemškem imenovanju nosi tudi vrh sam njegovo ime, za katerega pa se, kakor se v zadnjem času vse pogosteje sliši, zavzemajo Italijani, da bi bil krščen na ime »Italia«. Ali jima bo to uspelo, bo povedala bodočnost.

Med ekspedicijami naj omenimo le najvažnejše. Graelio Lante je napravil šest pojihov do višine 5000 m. leta 1892. pa se je Zurružing z angleškim tovarišem, znamenim zemljepiscem lordom Convayem povzpel na Macugnago, enega izmed vrhov Karakorumskega masiva.

Vse dotedaj vrha K2 niso poskušali zavzeti in šele leta 1892. je bil izveden prvi naskok. Izvedla ga je mešana skupina treh Anglezov, dveh Avstrijev in enega Švicarja pod vodstvom Echensteina, znanega vsa kemu alpinistu po njegovih derezah in cepinu. Za vzpon so

si izbrali severozapadni greben, toda ker je severno področje orjaka skoraj nepremagljivo, je višina 6821 m, ki so jo pri tem poskusu dosegli, lepo spričevalo požrtvovalnosti in vname.

Prav pot, ki vodi do vrha in edina mogoča, saj je po nej prinesla zmago moštvi Desia, opremila in dovolj primerna za glavni naskok. Zato so obrnili vrhu K2 hrbet in se med vrnitvijo do višine 5.600 m, naprej pa niso mogli. Nato so poskusili prodreti po severozapadnem grebenu, ki jih je sicer pustil do višine 6600 m, odkoder pa so se morali poraženi vrniti.

Tretjega poskusa se niso lotili, ker so spoznali, da njihova

oprema ni dovolj primerna za glavni naskok. Zato so obrnili vrhu K2 hrbet in se med vrnitvijo

do višine 5.600 m, naprej pa niso mogli. Nato so poskusili prodreti po severozapadnem grebenu, ki jih je sicer pustil do višine 6600 m, odkoder pa so se morali poraženi vrniti.

Tretjega poskusa se niso lotili, ker so spoznali, da njihova

oprema ni dovolj primerna za

glavni naskok. Zato so obrnili

vrhu K2 hrbet in se med vrnitvijo

do višine 5.600 m, naprej pa niso mogli. Nato so poskusili prodreti po severozapadnem grebenu, ki jih je sicer pustil do višine 6600 m, odkoder pa so se morali poraženi vrniti.

Tretjega poskusa se niso lotili, ker so spoznali, da njihova

oprema ni dovolj primerna za

glavni naskok. Zato so obrnili

vrhu K2 hrbet in se med vrnitvijo

do višine 5.600 m, naprej pa niso mogli. Nato so poskusili prodreti po severozapadnem grebenu, ki jih je sicer pustil do višine 6600 m, odkoder pa so se morali poraženi vrniti.

Tretjega poskusa se niso lotili, ker so spoznali, da njihova

oprema ni dovolj primerna za

glavni naskok. Zato so obrnili

vrhu K2 hrbet in se med vrnitvijo

do višine 5.600 m, naprej pa niso mogli. Nato so poskusili prodreti po severozapadnem grebenu, ki jih je sicer pustil do višine 6600 m, odkoder pa so se morali poraženi vrniti.

Tretjega poskusa se niso lotili, ker so spoznali, da njihova

oprema ni dovolj primerna za

glavni naskok. Zato so obrnili

vrhu K2 hrbet in se med vrnitvijo

do višine 5.600 m, naprej pa niso mogli. Nato so poskusili prodreti po severozapadnem grebenu, ki jih je sicer pustil do višine 6600 m, odkoder pa so se morali poraženi vrniti.

Tretjega poskusa se niso lotili, ker so spoznali, da njihova

oprema ni dovolj primerna za

glavni naskok. Zato so obrnili

vrhu K2 hrbet in se med vrnitvijo

do višine 5.600 m, naprej pa niso mogli. Nato so poskusili prodreti po severozapadnem grebenu, ki jih je sicer pustil do višine 6600 m, odkoder pa so se morali poraženi vrniti.

Tretjega poskusa se niso lotili, ker so spoznali, da njihova

oprema ni dovolj primerna za

glavni naskok. Zato so obrnili

vrhu K2 hrbet in se med vrnitvijo

do višine 5.600 m, naprej pa niso mogli. Nato so poskusili prodreti po severozapadnem grebenu, ki jih je sicer pustil do višine 6600 m, odkoder pa so se morali poraženi vrniti.

Tretjega poskusa se niso lotili, ker so spoznali, da njihova

oprema ni dovolj primerna za

glavni naskok. Zato so obrnili

vrhu K2 hrbet in se med vrnitvijo

do višine 5.600 m, naprej pa niso mogli. Nato so poskusili prodreti po severozapadnem grebenu, ki jih je sicer pustil do višine 6600 m, odkoder pa so se morali poraženi vrniti.

Tretjega poskusa se niso lotili, ker so spoznali, da njihova

oprema ni dovolj primerna za

glavni naskok. Zato so obrnili

vrhu K2 hrbet in se med vrnitvijo

do višine 5.600 m, naprej pa niso mogli. Nato so poskusili prodreti po severozapadnem grebenu, ki jih je sicer pustil do višine 6600 m, odkoder pa so se morali poraženi vrniti.

Tretjega poskusa se niso lotili, ker so spoznali, da njihova

oprema ni dovolj primerna za

glavni naskok. Zato so obrnili

vrhu K2 hrbet in se med vrnitvijo

do višine 5.600 m, naprej pa niso mogli. Nato so poskusili prodreti po severozapadnem grebenu, ki jih je sicer pustil do višine 6600 m, odkoder pa so se morali poraženi vrniti.

Tretjega poskusa se niso lotili, ker so spoznali, da njihova

oprema ni dovolj primerna za

glavni naskok. Zato so obrnili

vrhu K2 hrbet in se med vrnitvijo

do višine 5.600 m, naprej pa niso mogli. Nato so poskusili prodreti po severozapadnem grebenu, ki jih je sicer pustil do višine 6600 m, odkoder pa so se morali poraženi vrniti.

Tretjega poskusa se niso lotili, ker so spoznali, da njihova

oprema ni dovolj primerna za

glavni naskok. Zato so obrnili

vrhu K2 hrbet in se med vrnitvijo

do višine 5.600 m, naprej pa niso mogli. Nato so poskusili prodreti po severozapadnem grebenu, ki jih je sicer pustil do višine 6600 m, odkoder pa so se morali poraženi vrniti.

Tretjega poskusa se niso lotili, ker so spoznali, da njihova

oprema ni dovolj primerna za

glavni naskok. Zato so obrnili

vrhu K2 hrbet in se med vrnitvijo

do višine 5.600 m, naprej pa niso mogli. Nato so poskusili prodreti po severozapadnem grebenu, ki jih je sicer pustil do višine 6600 m, odkoder pa so se morali poraženi vrniti.

Tretjega poskusa se niso lotili, ker so spoznali, da njihova

oprema ni dovolj primerna za

glavni naskok. Zato so obrnili

vrhu K2 hrbet in se med vrnitvijo

do višine 5.600 m, naprej pa niso mogli. Nato so poskusili prodreti po severozapadnem grebenu, ki jih je sicer pustil do višine 6600 m, odkoder pa so se morali poraženi vrniti.

Tretjega poskusa se niso lotili, ker so spoznali, da njihova

oprema ni dovolj primerna za

glavni naskok. Zato so obrnili

vrhu K2 hrbet in se med vrnitvijo

do višine 5.600 m, naprej pa niso mogli. Nato so poskusili prodreti po severozapadnem grebenu, ki jih je sicer pustil do višine 6600 m, odkoder pa so se morali poraženi vrniti.

Tretjega poskusa se niso lotili, ker so spoznali, da njihova

oprema ni dovolj primerna za

glavni naskok. Zato so obrnili

vrhu K2 hrbet in se med vrnitvijo

do višine 5.600 m, naprej pa niso mogli. Nato so poskusili prodreti po severozapadnem grebenu, ki jih je sicer pustil do višine 6600 m, odkoder pa so se morali poraženi vrniti.

Tretjega poskusa se niso lotili, ker so spoznali, da njihova

oprema ni dovolj primerna za

glavni naskok. Zato so obrnili

vrhu K2 hrbet in se med vrnitvijo

do višine 5.600 m, naprej pa niso mogli. Nato so poskusili prodreti po severozapadnem grebenu, ki jih je sicer pustil do višine 6600 m, odkoder pa so se morali poraženi vrniti.

Tretjega poskusa se niso lotili, ker so spoznali, da njihova

oprema ni dovolj primerna za

glavni naskok. Zato so obrnili

vrhu K2 hrbet in se med vrnitvijo

do višine 5.600 m, naprej pa niso mogli. Nato so poskusili prodreti po severozapadnem grebenu, ki jih je sicer pustil do višine 6600 m, odkoder pa so se morali poraženi vrniti.

Tretjega poskusa se niso lotili, ker so spoznali, da njihova

oprema ni dovolj primerna za

glavni naskok. Zato so obrnili

vrhu K2 hrbet in se med vrnitvijo

do višine 5.600 m, naprej pa niso mogli. Nato so poskusili prodreti po severozapadnem grebenu, ki jih je sicer pustil do višine 6600 m, odkoder pa so se morali poraženi vrniti.

Tretjega poskusa se niso lotili, ker so spoznali, da njihova

oprema ni dovolj primerna za

glavni naskok. Zato so obrnili

vrhu K2 hrbet in se med vrnitvijo

do višine 5.600 m, naprej pa niso mogli. Nato so poskusili prodreti po severozapadnem grebenu, ki jih je sicer pustil do višine 6600 m, odkoder pa so se morali poraženi vrniti.

Tretjega poskusa se niso lotili, ker so spoznali, da njihova

oprema ni dovolj primerna za

glavni naskok. Zato so obrnili

vrhu K2 hrbet in se med vrnitvijo

do višine 5.600 m,